

Veldwerktraining deel 2

VELDAANPAK

In de eerste aflevering hebben we aandacht besteed aan het ritueel voorafgaand aan trainen, zodat de hond goed weet wat van hem verwacht wordt. We hebben het gehad over de kophouding. De hond moet steeds met een hoge kophouding jagen om zo de verwaaiing op te kunnen vangen. Met de neus aan de grond snuffelen is gewoon fout.

Vooral zijn we ingegaan op het gedrag van wild en hoe jij moet reageren als jouw (onervaren) hond met dit wild in aanraking komt. Hoofddoel van de eerste aflevering was om je hond wakker te maken. Hem te leren wat het is om zijn neus achterna te lopen op zoek naar levend wild dat zich ergens in het veld ophoudt.

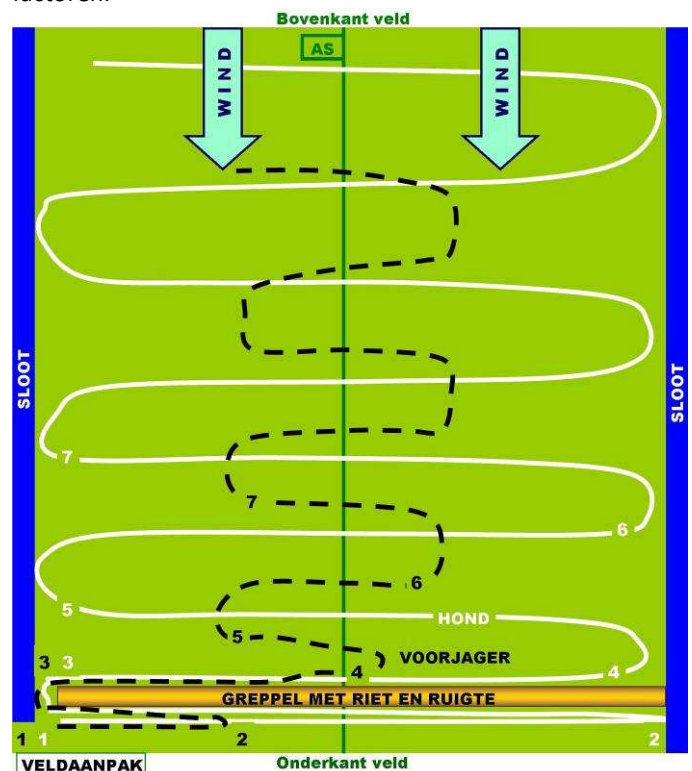
Nu wordt het tijd om wat uitgebreider in te gaan op kwesties die te maken hebben met 'veldaanpak'. Met veldaanpak bedoelen we de manier waarop je een veld het efficiëntst en het effectiefst afjaagt.

Het is dus de bedoeling dat de hond het veld in zijn geheel afzoekt. Daarbij flankerend (zigzag) zijn bochten telkens naar de wind toe makend. Voordat je een veld opstapt stel je eerst de windrichting vast. Dat kun je doen door een paar grassprietten in de lucht te gooien maar bij een heel zacht briesje dwarrelen die gewoon weer recht naar beneden. Zelf gebruik ik dan liever een klein knijpflesje waar ik talkpoeder in heb zitten. Een sigaret voldoet ook. Daarna bepaal je voor jezelf de 'as' van het veld. Over die 'as' zigzag je telkens heen en weer, tegen de wind in. Laten we beginnen met een veld dat ideaal op de wind ligt en precies zo breed is dat de hond het van kant tot kant kan afzoeken. Als de wind daar recht op staat ligt de as van het veld dus precies in het midden.

Het veld dat we afjagen heeft aan beide zijkanten een sloot met een klein beetje riet en aan de onderkant van het veld is een ruige greppel. In het schets is de witte lijn de hond en de zwartgestippelde lijn de voorjager. We beginnen helemaal aan de onderkant van het veld (1). Wild zit graag op de randen van een veld en heeft behoefte aan dekking. Het is dus heel goed mogelijk dat in die ruige greppel of nabij de slootkanten wild zit. Misschien dat het eerder vlak aan de rand op het veld gezeten heeft en door de onrust van een naderende hond en voorjager de dekking is ingelopen. Het is dus belangrijk dat de hond netjes van kant tot kant jaagt en dat jullie ook die greppel aan de onderkant van het veld meenemen in de veldaanpak. Je zet je hond onderlangs de greppel in en laat hem die hele greppel langslopen (2). Het is prettig als je hond al bekend is met het commando 'vooruit' en daarbij in een rechte lijn weg speert. Je hoeft hem niet in de greppel te laten lopen. Hij ruikt heus wel wat er in de greppel en aan de overkant van de greppel zit. Dan laat je de

hond terugkomen, je stapt zelf de dam op (3) en stuurt 'm aan de bovenkant langs de greppel. Dan loop je zelf een beetje mee richting de as van het veld. Als de hond helemaal op rechts is (4) stap je zelf een paar passen naar voren en draait naar links. Je zult zien dat de hond jouw beweging gezien heeft, ook naar voren zal gaan ('openen' noemen we dit) en ook naar links zal draaien, daarbij de as van het veld opnieuw kruisend. Zo blijf je het veld flankerend afzoeken tot dat je aan het einde bent.

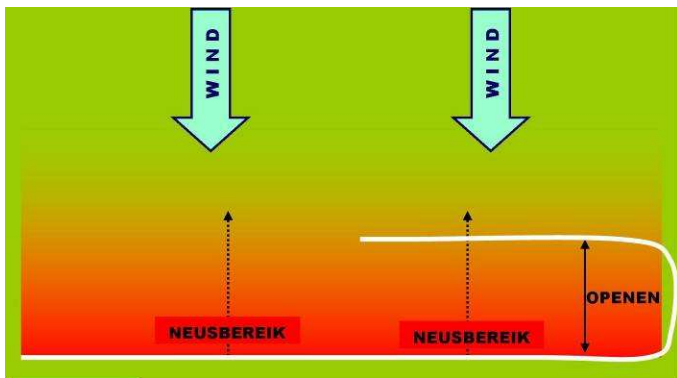
De afstand die de hond naar voren gaat bij zijn bochten, oftewel de afstand die hij 'opent' is afhankelijk van vele factoren.

Namelijk windkracht, hoogte van het gewas, luchtvochtigheid, temperatuur en de gevoeligheid van de neus van je hond.

Bij een harde zuidwesten wind en gewas tot enkelhoogte kan de hond wel tot een diepte van 60 meter ruiken. In hoge bieten, met een zacht briesje (windkracht 1-2) en een stevig zonnetje moet je niet vreemd opkijken als de hond zijn slagen niet verder opent dan 5 meter.

Om gevoel te krijgen voor de afstand die bij jouw hond past in de verschillende omstandigheden moet je gewoon veel met je hond het veld in. Mocht je er zelf wild uitlopen of de hond wild opdoen zonder dat hij het geroken heeft, dan heeft hij dus waarschijnlijk te ver geopend en een stuk van het veld overgeslagen.

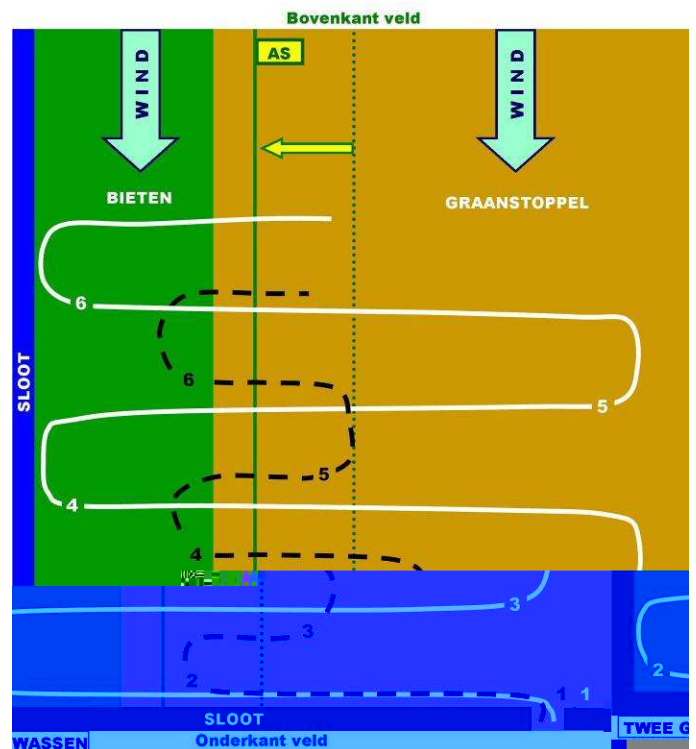

Wild zit graag op de randen van het veld. In bieten die nat zijn van de regen zul je het wild echt niet in het midden van het veld aantreffen, veel te nat. Nee, dan zitten de fazanten langs de kant in het zonnetje. Patrijzen zitten zoals je op de foto kunt zien ook erg graag op omgeploegde akkers. Hazen trouwens ook. Fazanten zul je op een dergelijk veld niet aantreffen.

Maar ook hier geldt weer dat patrijzen graag een beetje dekking in de buurt hebben. Dus knoop goed in je oren. Als je een veld afjaagt neem dan de randen van het veld mee. Laat de hond bij voorkeur zelfs even het naast gelegen veld een paar meter op gaan. Zo'n overgang van gewas is voor honden vaak een drempel. Dat is iets waarbij je extra steun moet bieden.

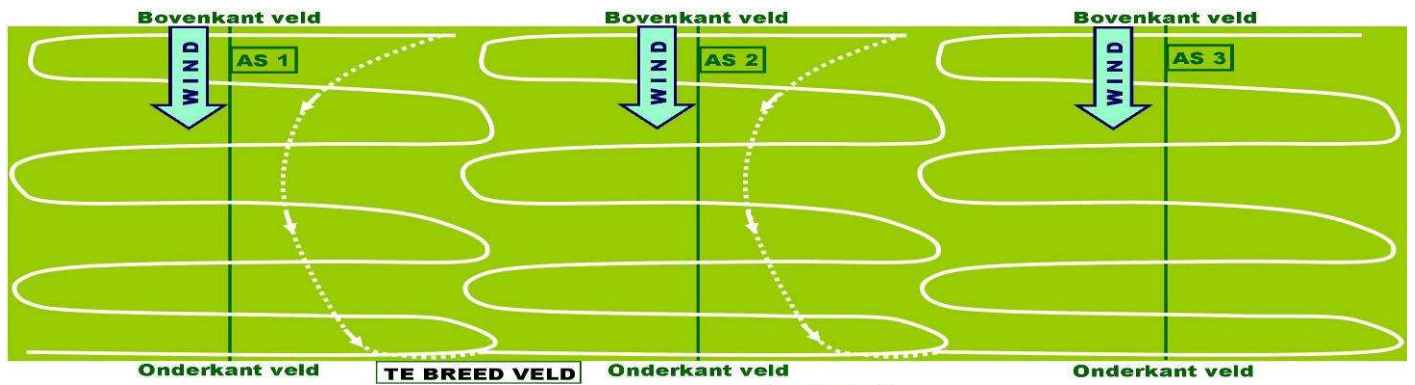
Het volgende veld is een situatieschets van een veld met 2 gewassen van verschillende hoogte. Dat is moeilijk voor de hond. Je moet je veldaanpak daar op aanpassen. In deze situatie is de linkerkant van het veld een kniehoge dekking van suikerbieten met daarnaast een sloot. Die strook is echter te smal om als volwaardig veld gezien te worden, dus is het wenselijk dat de hond ook een deel van de rechts gelegen

graanstoppel meeneemt. In die smalle strook bieten is de kans op wild erg groot. Fazanten zitten er graag en patrijzen zijn er misschien naar toe gelopen toen zij onrust in het veld opmerkten. Maar ook de graanstoppel geeft goede kansen op wild. Het is dus zeer belangrijk dat de strook bieten secuur afgezocht wordt. Om de hond daarbij te helpen verleg je de as van je veld. Je gaat dichtbij de bieten lopen zodat je de hond over de drempel kan helpen iedere keer als hij de bieten in moet gaan. In het begin zal zo'n hoger gewas de hond afremmen in zijn zoeken en misschien zal hij zelfs stoppen. Maar hou vol, als hij een paar keer ervaren heeft dat het aannemen van dekking voor hem wild oplevert zal hij dat in de kortste tijd heel makkelijk doen en zelfs zelf dekking op gaan zoeken. Dan jaagt de hond met jachtverstand. Iets wat zeer gewaardeerd wordt.

Een andere veel voorkomende situatie is een veld dat te breed is om in één keer af te jagen of dat de wind er in de breedte op staat. Je zult het moeten opdelen in secties. Bij zo'n veld begin je aan ene zijkant en je werkt door tot dat je aan de andere zijkant bent aangeland.

In dit geval beginnen we links, maar dat had net zo goed rechts kunnen zijn. Als je de eerste sectie hebt afgejaagd en dus aan de bovenkant van het veld bent, lijn je de hond aan loopt terug (stippellijn) naar de onderkant van het veld, naar sectie 2. Sectie 2 is in dit geval het midden van het veld. Houdt er rekening mee dat wild, met name fazanten, loopt. Laat sectie 2 dus een beetje overlappen met sectie 1. Die fazanten die in het midden van het veld zaten gaan lopen alsof hun leven er van afhangt. Een goede hond, pakt zo loopspoor op (met hoge kophouding) en weet zo'n fazant te lokaliseren en te blokkeren. Ben je aangekomen aan de bovenkant van het veld in sectie 2, dan loop je weer met een aangelijnde hond terug naar de onderkant en jaagt vervolgens het rechterdeel van het veld af. Laat ook hier weer sectie 3 overlappen met sectie 2.

Tot nu toe hebben we steeds te maken gehad met velden waar de wind recht op stond. Helaas is dat in de praktijk vaak niet geval. De wind waait uit alle hoeken en ook al maken veel boeren hun velden en sloten akelig recht en strak toch blijken ze als je met je hond het veld in stapt altijd schots en scheef te liggen. Tijd voor het hogeschool werk wat betreft veldaanpak.

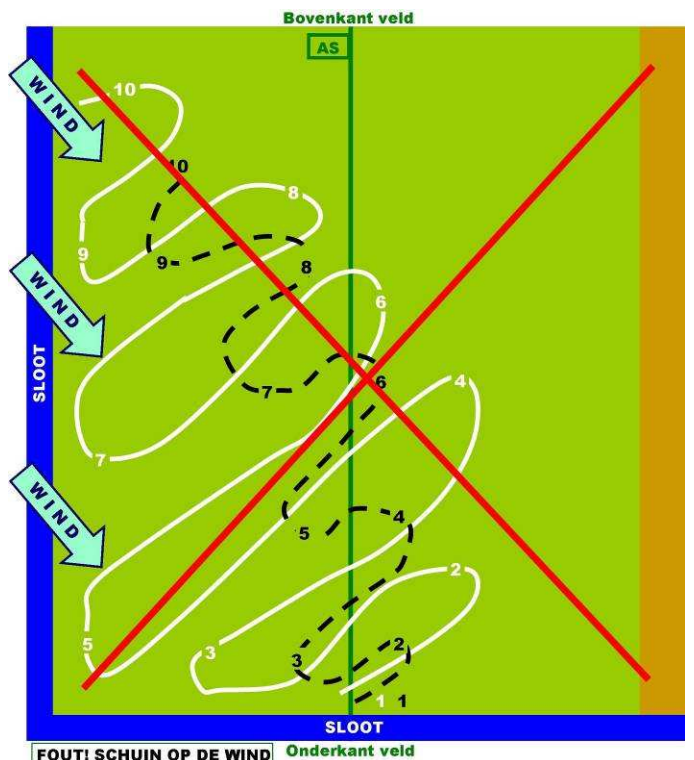
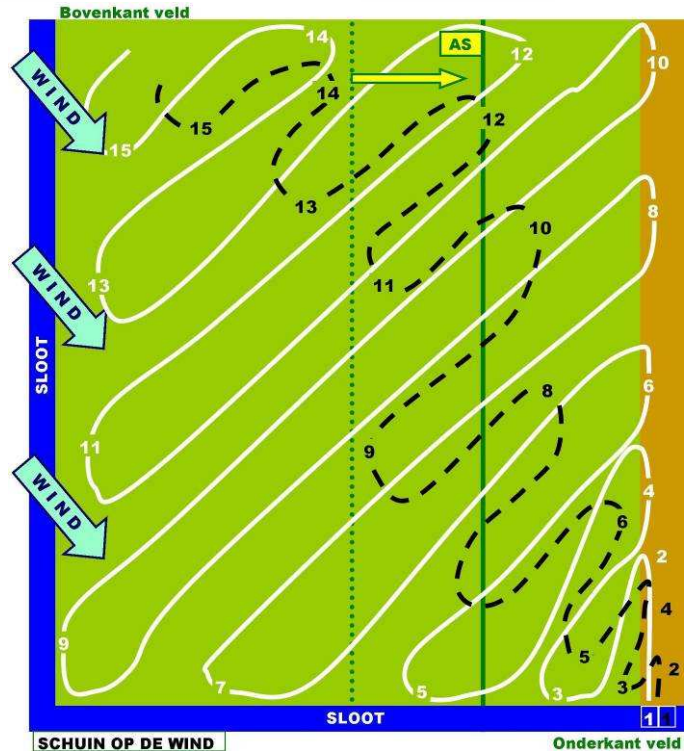
Zo schuin op de wind jagen heeft veel gemeen met het afjagen van een veld met 2 verschillende gewassen. Je moet de hond helpen bij het volledig afjagen van het veld.

De wind waait hier als het ware uit de linkerbovenhoek van het veld. Je werkt dus ook van de rechter onderhoek naar de linker bovenhoek. Daarbij is het belangrijk dat de hond de rechter rand van het veld goed afzoekt en bij voorkeur iedere keer even het veld uit gaat, langs de rand naar voren gaat om vervolgens zijn bocht naar links te draaien. Dan heeft hij de rand van het veld goed afgezocht. Om te zorgen dat hij die rechterkant van het veld goed afzoekt moet jij je as naar rechts verleggen. Aan de linkerkant, daar waar de sloot is, hoeft hij niet helemaal tot de rand omdat de wind uit de linkerhoek waait en hij dus wel ruikt wat er daar in die rand zit. Op rechts moet je hem dus helpen, links doet hij zelf wel.

Als je het veld zo in zijn geheel afjaagt zal het wild dat is gaan lopen, door de onrust die jij en je hond veroorzaken, min of meer naar het laatste puntje van het veld gedreven zijn, de linkerbovenhoek dus. Verwaarloos dat laatste puntje dus niet. Als je de as van het veld niet zou verleggen maar gewoon middendoor zou lopen, dan zie je dat het rechterdeel van het veld niet afgezocht wordt en dat jij als het ware je hond klem loopt tegen de sloot.

Onthoudt maar voor jezelf. Als de wind je schuin in het gezicht staat dan moet je je as verleggen naar waar de wind jou naar toe blaast, laat je dus maar een beetje mee waaien met de wind naar de zijkant van het veld.

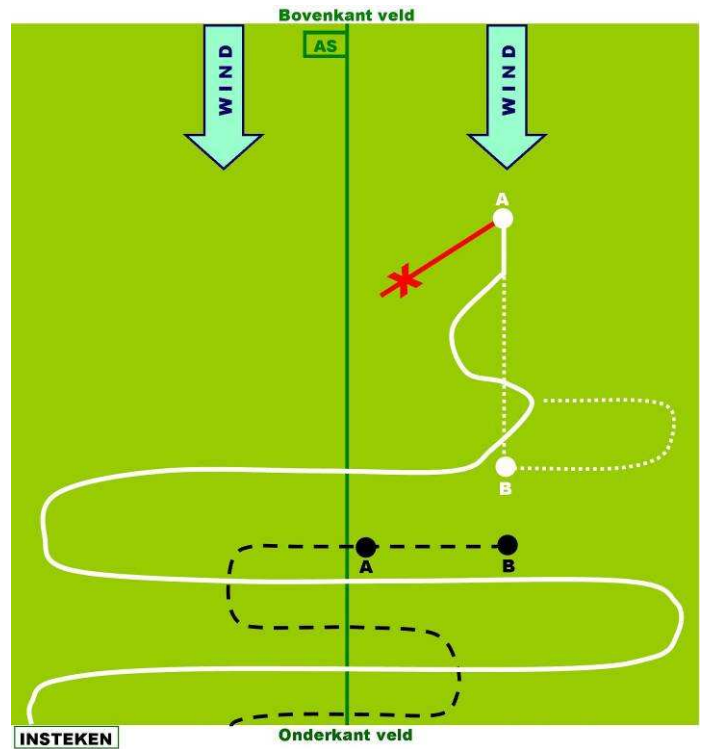
Jouw positie in het veld bepaald dus waar de hond loopt. Je kunt hem daarmee sturen. Je hebt geen fluitsignalen of commando's nodig. Gewoon lichaamstaal (lopen, armgebaren en je kleiner maken als je wil dat de hond naar je toe komt). Jij blijft altijd in beweging. Loop jij naar links, dan komt de hond ook naar links. Eventueel geef je nog een ondersteunend armgebaar in die richting. Dat afzoeken van een veld is dus geenszins een zelfstandige bezigheid. De hond doet dat met jou. Als jij stopt te bewegen zal de hond geen steun meer van jou ervaren. Het kan dan gebeuren dat de hond stopt met jagen omdat hij geen duidelijke ondersteuning meer krijgt. Het kan ook gebeuren dat de hond voor zichzelf gaat jagen

door het gebrek aan leiding. Patroon lopen is ook geen dirigeren. Het is structuur geven aan het afzoeken van het veld. De hond moet zijn neus gebruiken op zoek naar levend wild en als hij daar verwaaiing van krijgt moet hij daarop reageren. Die ruimte moet je hem wel geven.

Nu doet zich de volgende situatie voor. De hond krijgt verwaaiing van iets, breekt zijn slag af en gaat naar voren. Hij 'steekt in', noemen we dat. Dat is prima. Helemaal prachtig is het als hij dan tot voorstaan komt maar stel dat het gaat om een 'warme plaats', een plek waar wild gezeten heeft maar al weg is. De hond verifieert die verwaaiing en komt dan tot de conclusie dat het wild er niet is. Dan moet hij dus eigenlijk over de zelfde route terugkomen als dat hij heen gegaan was. Op dat moment verlaat jij je positie in het veld (A) en trekt een sprintje richting B. Als je bij B bent fluit je de hond. Je wacht vervolgens met hem verder sturen totdat hij weer op veilig terrein is. Als je je positie in het veld niet verlaten had en dus gewoon bij A was blijven staan, had de hond linksom terug gedraaid. Daarbij op rechts een heel stuk laten liggen en was teruggekomen over een stuk wat hij zelf nog niet afgezocht had.

Nog even wat cijfers om je een idee te geven van wat de ideale veldbreedte voor Cesky Fousek is. Bij lage dekking, zoals stoppel, enkelhoog graan of gras, mag een Cesky Fousek een totale breedte van 150-250m nemen. Bij een kniehoge dekking, zoals suikerbieten of groenbemester, is die afstand een stuk minder. Dan is 100-150m de richtlijn. Een beginnende hond zal veel minder breed lopen. Maar dat is niet erg. In de loop der tijd zal hij meer zelfvertrouwen krijgen en een grotere wil tot het vinden van wild. Dan zal hij vanzelf ook groter gaan jagen. In een volgende aflevering zal daar nog wat extra aandacht aan besteed worden.

We sluiten deze aflevering daarom af met 3 gouden regels betreffende veldaanpak.

1. Vergeet de randen niet.
2. Laat de hond nooit ergens lopen waar hij met zijn neus nog niet geweest is.
3. Loop zelf nooit waar de hond met zijn neus nog niet geweest is.

In de volgende aflevering besteden we aandacht aan voorstaan en 'hazenrein' maken.

Johan Kraay en Lotte van Dijk

